

6.

tanegység

Vizes műhely

Készségfejlesztő, szövegfeldolgozó játékok pancsolással, fürdéssel, kirándulással, kép- és makettalkotással (magyar, vizuális kultúra, természetismeret, testnevelés, technika)

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Birtalan Ferenc:

Ha-tenger

László Noémi:

Vakációs turpisságok

Berg Judit: *Lengevár*

Berg Judit: *Strand*

(részlet)

Várfalvy Emőke:

Boldogmondóka

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Szöveggyűjtemény

Ecsetek, vizesedények

Rajzlap, vízfestés eszközei

Hulahoppkarikák, úszógumik, süllyedő, úszó játéktárgyak

Vízpermetező, poharak, pingponglabdák

Kartondoboz, színes

papír, nejlon, fonál

Olló, vonalzó, rajzeszköz,

papír- és szalagragasztó

ÉVFOLYAM

1-2. osztály

A nyár alapélménye a víz, a vízzel való játék, pancsolás, fröcskölés – ehhez nyújtunk bő kínálatot szövegekből, játékokból, játékos és alkotótevékenységekből. És ha már vízről van szó, a nagy víz, a tenger sem maradhat ki, akkor sem, ha csak képzeletbeli a tengerünk.

Áttekintő vázlat

6.1 Vizes napok

Vizes képek

Lengevár

Vízi játékok

Vizes játékok

Boldogmondóka

6.2 Tengerváró

Tengerélmények

Ha-tenger

Tengeri akváriumok

Sokféle vizes játékot és tevékenységet soroltunk fel, hogy legyen miből választani. A kirándulás, séta, strandolás is csak lehetőség. Ám ebből a választékból megoldható az utolsó iskolai napok vizes programja, és a nyári napközi, nyári tábor programjába is beemelhetünk akár egy teljes vizes napot. A játékok, tevékenységek előkészítését is ennek megfelelően alkalmazzuk!

Berg Judit *Lengemesék*-sorozatát érdemes beszerezni (kivenni a könyvtárból), és megmutatni, ajánlani a gyerekeknek. Hátha kedvet kap valaki a nyári olvasáshoz.

JEGYZETEIM

FELADATOK LEÍRÁSA

6.1 Vizes napok

Vizes képek

Menjünk ki a szabadba, és keressünk egy napsütötte sima járdát, járófelületet! Vigyünk ki vízzel teli vizesedényeket, vastagabb ecseteket, és fessenek a gyerekek vizes ecsettel nyári rajzot! A rajzon kedvenc nyári játékokat ábrázolják, de igyekezzenek, különben „elkapja” képüket a nap!

Beszéljük meg a tapasztalatokat!

Kinek sikerült befejeznie a rajzot? Mennyi ideig látszódott a rajz?

Mit csinál a nap a vízzel, a vizes ecsetnyommal?

Miért lehetünk nyáron csuromvizesen kint a szabadban?

(A melegtől gyorsan elpárolog a víz. A pára felszáll, a sok pára fent összegyűlik, és felhő lesz belőle. A felhőből pedig eső, amit úgy várunk a nyári forróságban.)

Végül frissítsük fel egymást, fröcsköljünk egymásra vizet az edényekből!

Húzódjunk árnyékos helyre (pl. teraszra), vagy menjünk be zárt térbe (terembe, szobába)!

Olvassuk el [László Noémi Vakációs turpisságok](#) című versét, és képzeljük el a képeit, mintha vetítenénk! Az első három versszak lehet egy-egy kép, az utolsó pedig szintén három kép, a tevékenységek száma szerint (úszkálunk, mászkálunk, csúszkálunk).

A gyerekek válasszanak a vers képei közül, és fessék meg vízfestékkel! Jó, ha a rajzlapot alaposan bevizezik előtte, és megvárják, míg magába szívja a vizet. Ezen a felületen a színek jobban összefolynak, lehet játszani a színkeveréssel a lapon.

Lengevár

Sétáljunk ki egy vízpartra, és figyeljük meg a nádast, ahogy fújja a szél! Figyeljük meg a vízparti növényeket! Melyik a nád (bugája van), a gyékény (buzogánya van), a sás (alacsony, éles levelű)? Látunk-e tavirózsát? Látunk-e fűzfát?

Ha fúj a szél, figyeljük meg, mi az, ami leng! A fűzek ágaira is figyeljünk!

Majd olvassuk fel [Berg Judit Lengevár](#) című versét! Tudnak a gyerekek a záró sor kérdésére válaszolni? Ha nem, akkor találgassanak! Képzeljék el, hogy Lengevár mesebeli színhely, lakói pedig mesebeli lények, Nádtenger őrei! Mi lehet a nevük?

Választ kapunk a kérdésre, ha elolvassuk [Berg Judit Strand](#) című meserészletét! Olvassuk fel a mesét, a gyerekek pedig figyeljék meg, mit játszanak a lengegyerekek!

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A víz, a vízzel való játék, pancsolás, fröcskölés, festés, vers, mese, mondókázás váljon igazi nyári élménnyé.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Ecsetrajz járdára vízzel
Beszélgetés
Versolvasás, vers képeinek megfigyelése képzeletben
Festés vízfestékkel
Séta vízpartra, növények megfigyelése
Vers, mese olvasása, értelmezése, játékleírások (könyvajánlás)
Mozgásos játékok a vízparton, vízben, illetve vízzel, pocsolásban
Mondókázás

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Ecsetek, vizesedények
Rajzlap, vízfestés eszközök
Hulahoppkarikák, úszógumik, süllyedő, úszó játéktárgyak
Vízpermetező, poharak, pingponglabdák

Vegyük sorra:

- homokvárépítés,
- fürdés-fröcskölés,
- tavirózsa-futóverseny.

Amit csak lehet, próbáljunk ki ezek közül!

Tavirózsa-futóversenyt ugyan nem rendezhetünk, de karika-futóversenyt igen. Fekessünk le a homokos parton két sor hulahoppkarikát! Nem fontos szabályos sorban, lehet például cikcakk vonalban is. Fontos, hogy lépésnyi távolságra legyenek egymástól. A pályán úgy kell végigfutni, hogy minden karikába belelépjen a futó. A homokos talaj bizonytalanná teszi a léptekeket, mint a mesében a vízfelületen úszó levelek. Egyéni és sorverseny formájában is versenyezhetnek így a gyerekek.

Vedd figyelembe!

Berg Judit *Lengemeséit* ezekkel a sorokkal ajánlja a könyv fülszövege:

„Messze-messze, a Sustorgó erdő mélyén, a Locsogó-tó partján hullámszik a végtelen Nádtenger. A Nádtenger hullámai között minden tavasszal megkezdődik a munka. A vízi madarak a sűrű nád tövében építik otthonukat, ahol kikölthetik a fiókákat. Téli álmuk végeztével a békák is előbújnak az iszából, és hangos kuruttyolással köszöntik a jó időt. Vízisiklók, gőtéik siklanak a nádtövek között a vízben, rovarok ezrei próbálgatják friss szárnyaikat. De a legvidámabbak mégis a Nádtenger őrei, a lengék. [...] Egyedül a Nádtenger lakói tudják, hogy a lengék a nádas nyugalmanak őrzői, az itt élő állatok védelmezői. A lengék teste alig nagyobb, mint a pitypang bóbítája, a bőruk éppen olyan zöld, mint a nádas, hajuk pedig kócos barnán lobog a szélben. Vagyis csak a felnőttek haja barna. A csemeték fején vidám zöld hajtások ágaskodnak.”

A szerző mesesorozatának első kötete *Tavasza a Nádtengeren* címmel jelent meg. Folytatása a *Nádtengeri nyár*, innen való a *Strand* című meserészlet is. Harmadik része *Ősz a nádtengeren*, negyedik része pedig *A Nádtenger télen* címmel várja olvasóit. Nyugodtan ajánlhatjuk a gyerekeknek az egész mesesorozatot nyári olvasmányként.

Vízi játékok

További vízi játékokat ajánlunk strandra, vízpartra:

- *Vízbe ugrás*: hulahoppkarikába, úszógumiba.
- *Kincskeresés*: Kincseket (merülő tárgyakat) rejtünk a medence aljára, amit a gyerekeknek meg kell keresni.
- *Halacszkázás*: Sekély vízben kézfogással kört alkotnak a játékosok, majd a halacszkát két szomszédos társa átcsúsztatja a szemben levők összefogott keze felett.
- *Hajócsata*: A gyerekek kis körben állnak, középen apró, könnyű kupakok, labdák

úsznak a vízen. Jelre mindenki egyszerre fújni kezdi a tárgyakat, cél, hogy minél távolabb kerüljenek. Az nyer, akinek a közelébe sem kerülnek a tárgyak.

- *Tűz, víz, repülő:* Az ismert játék vízparti változata. Tűznél lemerülnek a víz alá, víznél kimásznak a partra, repülőnél pedig fedezékbe bújnak a gyerekek valamelyik víz tetején lebegő eszköz alatt.

Vizes játékok

Vizes játékokhoz nem kell feltétlenül strandra, vízpartra menni. Elég hozzá a kerti csap vagy egy kiadós eső:

- *Spriccelő:* Egy-egy kis pohárba pingponglabdát teszünk, és vízpermetezőket töltünk meg vízzel. Megadott távolságból kell a vízpermetezővel a poharakat telespriccelni úgy, hogy a pohár megteljen, és a pingponglabda kipottyanjon a pohárból. Egyéni, páros és csapatverseny is lehet.
- *Pocsolyázó:* Minden gyerek szeret eső után pocsolyába lépni vagy ugrani, a felmelegedő tócsa vizében „pacsálni”. Elég egy műanyag szandi vagy gumicsizma a lábra, és már oda is engedhetjük a gyerkőcöket a pocsolyához. Ugrálhatnak a pocsolyába vagy a pocsolyán keresztül, de készülhet itt levélhíd, kavicsgát, hajóút is. Hajtogatott kis papírhajókat úsztathatnak a vízen, és lehet flottafűjás is, amikor a hajókat átfűjják a túlsó partra.

Boldogmondóka

A nagy vizezés, pocsolyázás után (vagy előtt) olvassuk el [Várfalvy Emőke Boldogmondóka](#) című versét!

Megtanulhatjuk, és mondókázhatunk vele egész nyáron: eső előtt és eső után, esőt várva és esőben. Nyári gyerekhimnuszunkká válhat. Hiszen a Bibliában is áldás kíséri az esőt, és hálaéneket vált ki az emberből:

*Zengjetelek hálaéneket az Úrnak,
énekeljetelek hárfakísérettel Istenünknek!
Ő az, aki beborítja felhőkkel az eget,
esőt bocsát a földre,
füvet sarjaszt a hegyeken.
Eledelt ad az állatoknak,
a károgó hollóknak is.
Zsoltárok 147,7–9*

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Beszélgetés és vers által felidézzük valós vagy képzeletbeli tengerélményeinket, majd dobozból akváriumot építünk.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Beszélgetés a tengerről: élmények, tudnivalók
Vers olvasása, értelmezése, szógyűjtés
Interaktív multimédiás feladatok: kép-név párosítás, kakukktojás, névazonosítás
Tengeri akváriummakett készítése papírdobozból (Kirándulás: ócenárium-látogatás)

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Multimédiás eszköz
Kartondoboz, színes papír, nejlon, fonál
Olló, vonalzó, rajzeszköz, papír- és szalagragasztó

6.2 Tengerváró

Tengerélmények

Beszélgessünk!

Ki járt már közületek tengerparton? Ki látott élőben tengert? Meséljen róla!

Milyen tengernél jártatok? Emlékeztek-e a nevére?

Milyen élőlényeket láttatok a tengerben? Mire kellett vigyázni? (Pl. tengeri süntüskéje, medúzacsípés.)

Ki az, aki csak filmen látta a tengert vagy az óceánt? Mi ragadt meg? Mit szeretnél belőle látni?

Tudjátok-e, mi a különbség a tenger és a tó között?

A tenger és a tó is állóvíz, de a tenger sós, a legtöbb tó pedig édesvízű. (Az édesvizet meg lehet inni, a sós vizet nem, illetve csak nagyon keveset.)

Tudjátok-e, mi a különbség a tenger és az óceán között?

Az óceán is tenger, de jóval nagyobb, és világrészeket köt össze. Ezért világtegernek is nevezzük. Milyen óceánokat ismertek?

A tenger hatalmas víz, olyan nagy, hogy a parton állva nem látjuk a túlsó partot. Ezért az az érzésünk, mintha nem is lenne vége. Mintha végtelen lenne.

A tengerben és az óceánban rengeteg élőlény található. Olyan sok, hogy nem is ismerjük mindet.

Ha-tenger

Olvassuk fel a gyerekeknek [Birtalan Ferenc Ha-tenger](#) című versét!

Mennyi élőlény nyüzsög ebben a tengerben? És milyen élőlények? Hol lehet ez a tenger?

Mit jelent a neve: *Ha-tenger*? Az első mondat megadja a választ.

Ki beszél a versben? Ki mondja el tengeri gondolatait?

(A tenger képzeletbeli, a gyerek mindenféle állatot felsorol, amit ismer. Így kerülnek a tengerébe olyan élőlények, amelyek a valóságban nem élhetnek ugyanabban a tengerben.)

Gyűjtsünk állatokat ebből a tengeri országból, olyanokat, amelyek valóban léteznek! Találsz-e olyat, amelyik a valóságban nem létezik, csak a neve tengeri?

A „tengeri” nevű állatok között van egy kakukktojás. Melyik lehet az? És miért?

Keressük meg a *Tengeri vagy nem tengeri?* című tankockán (elérhető a [reftantar.hu-n](#), a szöveggyűjtemény aloldalán)! Párosítsuk a versben szereplő neveket az állatokkal!

A *Tengeri állatok neve* című tankockán a versben szereplő állatok közül láthatunk tizenkettőt (elérhető a [reftantar.hu-n](#), a szöveggyűjtemény aloldalán). Felismerik őket a gyerekek? Tudják mindnek a nevét? A képek alá írják/írjuk be a nevüket

úgy, ahogy a versben található! Segít, hogy a nevek ábécérendben állnak. A képeket kattintással nagyíthatjuk.

Tengeri akváriumok

A gyerek versbeszélő sokat tud a tengerről, és vágyik utána nagyon. És mit csinál? Képzletben épít magának egy tengert. Egy képzletbeli ócenáriumot (tengeri akváriumot).

Építsünk mi is képzelt tengeri akváriumot papírdobozból és színes papírokból! A doboz egyik oldalát vágjuk ki, a többi oldalát borítsuk színes papírral, és színes papírból kivágott növény- és állatformákkal népesítsük be! Az úszó állatokat a doboz tetejéről lógathatjuk be cérnaszálon. (A munkafolyamat leírása képekkel, illetve bemutatása videófilmen elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.)

Ha kirándulunk, és van a városban ócenárium, ne hagyjuk ki, látogassuk meg! Ajánló cikket találhatunk hazánk jeles tengeri akváriumairól a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.

